

Ugyanebben az időben lett a feleségem szerelmes egy Paul de Grévy nevű nemesi származású fiatalemberbe, akinek állítólag grófi rokonsága volt, valami Latour du Pin nevezetű *történelmi* család, s akit röviden Dedinnek is neveztek a társaságokban. A feleségem is így hívta. S hogy imádja, azonnal észrevettem.

S hogy miből? Abból, hogy olyan volt az egész lénye, mintha megabálták volna. Lány és lázas. S bár nemigen nézett reá, de azért egy állandó boldog helyeslést vagy megdicsőült összetartozást éreztem én átáramlani tőle az ifjú felé. E szóval mutatta be nekem:

– Ez az én *legkedvesebb* barátom... persze, maga után – tette hozzá. S hogy mért tette hozzá? S még inkább: mért volt ennyire őszinte?

Vigyázzunk csak! E nyíltság arra volt szánva, hogy megnyugtasson velem, mert ha kimondja, ami a szívében van, akkor csak nem gondolhatok rosszat? Csakhogy én rosszat gondoltam. Mert beszélhet ő nekem amit akar, a szerelmük úgy fénylik a nőknél, mint a dicsőség.

Oh, ez már nem holmi Ridolfi-féle kis ügy volt, annál ez komolyabb volt, ezt is érezni lehetett.

Most már szerelmes is – gondoltam én. – Nagyon jól van, és figyeltem a dolgot. Félszemmel. – Várjunk csak nyugodtan – mondtam én. Mert a fiatalember nem látszott ennyire szerelmesnek egyelőre.

Inkább öntudatos fiatalembernek látszott. Csatakos bajusza volt, és édes a szája, s oly unalmas az arckifejezése, mint aki egész határozottan nem akar mulattatni minket. S most vegyük ehhez az öltözködését: egy lompos, de drága kabát, rendkívüli bő, puha és lötyögős, egy fura kis kalap, s valami hegymászó-féle cipő – az embernek Isten bizony az az érzése volt: ez mindjárt vadászni megy. S a karjai lankadtak, mint aki elgyöngült kicsit az unalomtól.

Gondoltam magamban: hja bizony. A grófi eredet kötelez.

Viszont a szemében azért pimasz tüzek égtek, igen, valami mámoros ragyogás, különösen, ha rám nézett. Mintha azt akarná értésemre adni:

– Hiába vágsz olyan okos arcokat, mégis ökör vagy. (Mármint én.)

S mindjárt tengeri medvének is nevezett persze, első látásra. Így fejezte ki magát: „Maga vén tengeri medve.” Csendesen így szóltam:

– Nem vagyok én, kérem, tengeri medve, aminthogy ön sem szárazföldi patkány. – Valami ilyet. S szelíden mosolyogtam rá. Most már mindig csak mosolyogtam. Különben is kíváncsi voltam, mit felel erre. Észreveszi-e, hogy utálok, s már csak azért is, mert ilyen tengerésmódon akarja kifejezni magát. (Volt is némi kapcsolata velük, mármint a hajózás körül. Szóval, ott lebzelt ez is körülé, s innen e rettenthetetlen kifejezések.) S hogy el ne feledjem, mihelyt megláttam, Don Julio jutott eszembe poggyászával az éjszakai hajón. Mert határozottan emlékeztetett rá, és nemcsak a laza méltósága miatt, hanem azért is, hogy mindkettőnek mintha mézzel kenték volna meg a bajuszát. Puha volt és fényes. Csókos és éjszakai fényű. És szép duzzadt a szájacskája, piros. Meg is kérdeztem otthon a feleségemtől:

– Miből él ez a fiatalember?

– Oh, író – feleli ő.

– Író?

– S ezenfelül van egy gazdag nagybátyja is – feleli szerényen.

– Szóval parazita – fejeztem én ki a véleményemet habozás nélkül. Mert nem sokat teketóriáztam.

S mármost látni kellett volna, hogy meg volt ettől ijedve.

– Nem kedveled, oh, igazán nem kedveled? – kezdett el kotkodácsolni. S ez volt a ritka pillanatok egyike, mikor meg is utáltam. Amiért ilyen süket. Mert mi kedvelni valóm van nekem rajta? És még könyörög is? Mi vagyok én, egy idősebb nagybácsiféle, akitől pártfogást remél a szerelmeihez? Apanage-t, tanácsot, vagy mi az ördög?

– De az Istenért – rimáncodott –, szeresse, Jacques, könyörgök, szeresse, ő igazán olyan kedves hozzám... – és így ment ez egy ideig. De furcsa volt, a teremtésit. Mi nemigen beszélgettünk eddig a hitvesi hűségéről, miegymás, nemigen kedvelem az ekörüli témákat. De most megkérdeztem:

– Szeressem az udvarlóját, Lizzy? – És nagyot nevettem. A feleségem viszont elpirult.

– Hát már maga is ilyen közönséges? – kérdezi megvetően. Elkeseredve. Pirosan. – Ő nekem nem udvarlóm, hogy mondjam már, hogy nem udvarlóm! – És valósággal lázadozott. Még rá is csapott kis öklével az asztalra. – Ő nekem nem udvarlóm. Ő nekem egy igen kedves és régi barátom, akit régen ismerek. S akivel most véletlenül találkoztam össze. Maga teljesen meg van bolondulva, Jacques.

Hogy én vagyok megbolondulva.

– Az én szememet nem csalod meg – feleltem erre. És hamar egy hasonlatot készítettem. – Hisz éppolyan vagy már, mint a tyúkok, mikor kotlani szeretnének... – És nevettem, folyton csak nevettem.

– Hiszen valósággal lázas vagy. S tudod, mit láttam én egyszer falun? Hogy a gazdasszony, ha nem akarja, hogy kotoljon a tyúk, hamar bedugja egy vödör hideg vízbe, szívem... Nos, ezt szeretném tenni veled.

Ámulva nézett rám. – Maga tyúkhöz hasonlít engem?

– Igen, igen. Még örüljön, hogy ahhoz egyelőre.

– Egyelőre? – kérdezi a feleségem.

– Igen, egyelőre.

– Maga fenyeget engem?

– Igen, fenyegetem. – S evvel bementem a másik szobába. Nagyon lihegtem.

De ő utánam jött, s megérintvén a karomat egy ujjal, így szólt:

– Maga hogy megváltozott. Milyen goromba lett igazán. – Csak ennyit mondott, s most már ő ment ki a szobából.